

ולחמו של אברהם אבינו לא היה צריך בירור ולא היה בו פטולת וכמו שכתוב (ישעיה לג טז) לחמו כו' נאמנים היינו בלי פטולת] כמו בשבת שנקרא סעודתא דמיהמנותא¹² שאין בו פטולת ואין צריך בירור ונמשך אחר השורש ולכן גם הנשמה יתירה גיוונות מסעודות שבת. וכמו כן המלאכים סעדו מלחמו של אברהם אבינו ע"ה:

ב"ה [תרג"ד]

וירא אליו ה' כו' (בראשית ט. א) במדרש¹ ואחר עורי נקפו זאת ומבשרי אחזה כו' (איוב יט. כו) אלולי שמלתי עצמי מהיכן היה נגלה אלי. דאיתא במדרש² בפסוק (בראשית כא. יט) ויפקח אלקים את עיניה ותרא באר מים מכאן שהכל בחוקת סומין עד שהקב"ה מאיר עיניהם פירש מו"ז ז"ל³ להראות כי כל הנצרך לאדם עומד לפניו רק שיזכה לפתוח עיניו לראות כמו שכתוב (תהלים קיט. יד) גל עיני כו'. כי האדם נברא בצלם אלקים אם כן מכל אבר ואבר יש לו למצוא השייך לו בצלם הפנימי. אך העונות מסתירים על ידי שמתדבק בגשמיות הגוף מכסה על הנפש ולכן נתן הקב"ה תרי"ג מצות לזכך הגוף כדי שיוכל הנפש להתגלות בגוף האדם כמו שכתבו חו"ל⁴ רצה הקב"ה לזכות את בני ישראל הרבה להם תורה ומצות דכמו שהעונות מסתירין הארת הנפש כן המצות מאירים הארת הנפש וכמו שכתוב (שם יט. ט) מצות ה' ברה

מאירת עינים וכן כתיב (משלי. כג) נר מצוה. ולפעמים יש חטאות נעורים שמסתירין ואפילו מה שעתידין לעשות כי הקב"ה לפניו עבר והזהר ועתיד הכל אחד וכמו שכתבו ז"ל⁵ שקפצו מלאכי השרת ואמרו מי שעתידי להמית בניך בצמא אתה מעלה לו באר. אך הקב"ה השיב (בראשית כא. יז) באשר הוא שם. וכן כתיב (איוב יא. יא) וירא און ולא יתבונן לכן פקח את עיניה והנה המילה היא מצוה ראשונה שניתן לבני ישראל ביחוד והוא הסרת הערלה ומכסה של הגשמיות ולכן אחר עורי נקפו ונתגלה עצם הציור הפנימי. ומבשרי אחזה (שם כו) הוא ממש מגוף הרמ"ח אברים ושס"ה גידים ועל זה אמרו חו"ל⁶ דע מה למעלה ממך שיכול האדם להסתכל בדמות נפשו כל שלמעלה וזה וירא אליו ממש. דמקודם כתיב (בראשית יב. ז) וירא ה' אל אברם הוא אל בחינת השם שלו אבל כאן כתיב (בראשית ט. א) וירא אליו כמו שכתוב (איוב יט. כו) מבשרי אחזה. ועל זה ביקש דוד המלך ע"ה גל עיני. עיני הוא הציור והסתכלות כמו לה' עין אדם שהוא הציור והרמות:

במדרש⁷ אתה אמרת יקח מעט מים (בראשית י. ד) אני פורע לך בישוב ובמדבר ולעתיד לבוא כו' ע"ש שדורש על כל פרט. ושמעתי מפי מו"ז ז"ל כי הגם שלעולם היה אברהם אבינו ע"ה גומל חסד לא נכתב בתורה רק אחר המילה שקיים המצוה בדרך התורה ומצות שניתן לבני ישראל לא כמו בן נח. והענין הוא כדאיתא במדרש משפטים⁸ לבני נח נתן

מצות גלמיות ע"ש. כי המצות שניתן לבני ישראל הוא לעשות רושם בשמים וזה הוא **מצות** ברית מילה ושאר המצות שנקראו אות **מצות** שזה פירוש כריתת ברית להיות להם **מצות** לקשרות למעלה לכן אחר המילה כל **המצות** שעשה אברהם אבינו ע"ה היו **מצות** מדת החסד למעלה ועל זה אמרו **חו"ל⁹** שהחסד מתגלגל בעולם בזכותו. **פירוש** הקב"ה רב חסד וחפץ חסד. אבל **צריך** להיות למטה כלים לקבל החסד וכלי **ה** תיקן אברהם אבינו ע"ה עמוד החסד. **ה** הרמז¹⁰ איזהו חסיד המתחסד עם קונו. **ה** צריך הקב"ה לחסד בן אדם. אבל **פירוש** שהחסיד העושה חסד לשם שמים **ה** משתתף עמו חסד עליון ומתחסד עם **קונו** בשותפות וזהו שכתוב במדרש¹¹ שכל **ה** שעשה נעשה בו חסד למעלה בישוב **ה** ולעתיד לבוא וכל זה היה אחר **ברית** מילה שכתוב בו (בראשית ט. א) התהלך לפניי והיה תמים והו פירוש תמים שמעשיו **היו** למטה ולמעלה בשרשו. ואמרו חו"ל¹² **ה** מילה שנכתבה עליה שלש עשרה **מצות**. הרמז כמו שיש להקב"ה י"ג מדות של רחמים. ואמרו חו"ל¹³ ובו תדבק הדבק **מצות** מה הוא רחום אף אתה כו' וזה **נתן** רק לבני ישראל ובכח ברית מילה וכמו **שכתוב** בזוהר הקדוש¹⁴ בפרשה זו ואותו **העבודו** (דברים יג. ה) זה אות ברית מילה **וכתיב** אחר כך ובו תדבק. וכן כתבו חו"ל¹⁵ **בפסוק** (תהלים קמז. יט) מגיד דבריו ליעקב שכל **מי** שאינו נימול אינו יכול לקיים תורה **ומצות** ע"ש פרשת משפטים. מגיד דבריו **זה** להיות נמשכין אחר הנהגה פנימיות של הקב"ה כמו שכתבתי לעיל:

¹² זוהר ח"ב, פת ע"ב.
¹ בר"ר מה. ב.
² בר"ר נג. ד.
³ איתא במדרש כי באמת כל מה שהאדם צריך מוכן הדבר לפניו. רק שאינו רואה כל זמן שאין הקב"ה מאיר את עיניו. וכן בתורה שמבקשים 'האר עיני בתורתך', כמ"ש דוד המלך ע"ה גל עיני ואביטה כו', ועל ידי שהשירה מאיר לראות את הנפלאות ע"ז נדבק לב האדם במצותיו וזה שכתוב 'דבק לבנו כו' (חידושי הרי"ם וירא. ד"ה 'ויפקח').
⁴ אבות פ"ז מ"א.
⁵ בר"ר נג. ד.

⁶ אבות פ"ב מ"א.
⁷ בר"ר מה. י.
⁸ "כך הקב"ה לא נתן לעובדי כוכבים אלא מקצת מצות אבל כשעמדו ישראל אמר להם הרי כל התורה כולה לכם שנאמר לא עשה כן לכל גוי, אמר ר"א משל למלך שיצא למלחמה והיו הלגיונות עמו והיה שוחט בהמה והיה מזלזל לכל אחד ואחד מנה כוז שייגע, הציץ בנו ואיל מה אתה נוטן לי, א"ל ממה שהתקנתי לעצמי, לפיכך נתן האלקים לעובדי כוכבים מצות גולמיות שייגע בהן ולא הפריש בהן כן טומאה לטהרה, באו ישראל ופירש להם המצות כל אחד ואחד, עונשה ומתן שכרה שנאמר 'ישקני מנשקות פיהו, לכן נאמר 'חוקיו ומשפטיו לישראל' (שמו"ד ל. ט).

⁹ בר"ר ס. ב.
¹⁰ זוהר ח"ב, קדי ע"ב.
¹¹ מדרים פ"ג מ"א.
¹² עין כתיבות ק"א ע"ב. סוטה יד ע"א; שבת קלג ע"ב.
¹³ זוהר ח"א, ק"ב ע"ב.
¹⁴ שמ"ר ל. יב.
¹⁵ בר"ר מט. ב. עין שנת תרל"ה השרה 2.
¹⁶ זוהר ח"א, לט ע"ב.